

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 371/2022-18

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša a zo sudcov Libora Duľu a Miroslava Duriša (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] zastúpenej advokátskou kanceláriou SKLENAR & SKLENAR s. r. o., Dunajská 30, Bratislava, IČO 52 407 730, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Michal Sklenár, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Cdo 174/2020 zo 16. marca 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka označená v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 16. mája 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života podľa čl. 19 ods. 2 ústavy, základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy, základného práva na nedotknuteľnosť obydlia podľa čl. 21 ods. 1 ústavy, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy s spojením s čl. 12 ods. 1 a 2 ústavy, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva pokojne užívať svoj majetok podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto rozhodnutia. Sťažovateľka v petite ústavnej sťažnosti navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté rozhodnutie a vrátil vec na ďalšie konanie a priznal jej náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľka je stranou v procesnom postavení žalovanej v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

3. Žalobcovia 1. ■■■■■ narodený ■■■■■, a 2. ■■■■■, narodená ■■■■■, sa ako pôvodní vlastníci žalobou podanou 20. decembra 2013 na Okresnom súde Martin (ďalej len „okresný súd“) domáhali určenia vlastníckeho práva k bytu č. ■■■ s príslušenstvom nachádzajúceho sa na ■■■■ v ■■■■, vo vchode ■ na ■ nadzemnom podlaží bytového domu so súp. č. ■■■ a zapísaného na LV č. ■■■, kat. úz. ■■■■ (ďalej len „byt“). Byt s príslušenstvom bol predmetom dobrovoľnej dražby, ktorá sa konala 27. októbra 2005. Navrhovateľom dražby bolo spoločenstvo vlastníkov bytov, ktoré malo pohľadávky voči žalobcom, a vydražiteľom sa stal ■■■■.

4. Okresný súd zistil, že v skoršom konaní Okresný súd Ružomberok rozsudkom č. k. 3 C 14/2007 z 18. marca 2010 určil neplatnosť predmetnej dražby a Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) ako súd odvolací ho potvrdil rozsudkom č. k. 9 Co 204/2010 zo 16. septembra 2010, ktorý nadobudol právoplatnosť 23. novembra 2010.

5. V konaní bolo ustálené, že účinky príklepu zanikli ku dňu jeho udelenia, a teda vydražiteľ bytu ■■■■ nenadobudol vlastnícke právo k predmetu sporu. Následne všetky ďalšie realizované prevody mali charakter prevodov medzi nevlastníkmi. Ďalej bolo zistené reťazenie prevodov vlastníctva bytu, do ktorého sťažovateľka nebola zainteresovaná.

6. Vydražiteľ ■■■■ predmetný byt s príslušenstvom predal kupujúcemu ■■■■ kúpnu zmluvou zo 4. novembra 2005, právne účinky vkladu nastali 23. novembra 2005 (rozhodnutie Správy katastra Martin sp. zn. ■■■■). ■■■■ predmetné nehnuteľnosti následne previedol kúpnu zmluvou z 24. novembra 2005 na kupujúceho – spoločnosť ■■■■, ■■■■ IČO ■■■■, vklad bol povolený 13. januára 2006 pod sp. zn. ■■■■ Spoločnosť ■■■■ nehnuteľnosti predala na základe kúpnej zmluvy z 2. decembra 2005 kupujúcim ■■■■ a ■■■■, vklad bol povolený 18. januára 2006 pod sp. zn. ■■■■ Kúpnu zmluvou zo 6. októbra 2010 ho previedli na sťažovateľku. Vklad vlastníckeho práva bol povolený na základe rozhodnutia Správy katastra Martin 1. decembra 2010 pod sp. zn. ■■■■

7. V dobe nadobúdania nehnuteľnosti sťažovateľkou na LV č. ■■■■ nebola vyznačená informatívna poznámka o prebiehajúcom súdnom konaní o neplatnosť dražby. Sťažovateľke kúpu nehnuteľnosti sprostredkovala realitná kancelária. Kúpu financovala z hypotekárneho úveru so zriadením záložného práva v prospech banky, následne prebehlo vkladové konanie na príslušnom katastri a na LV bola sťažovateľka zapísaná ako vlastníčka bytu. Žalobcovia nedbalým konaním, t.j. nepodaním návrhu na zápis poznámky o začatí súdneho konania o určenie neplatnosti dobrovoľnej dražby spôsobili, že byt mohol byť opakovane prevádzaný bez toho, aby tretie strany boli informované o súdnom konaní o neplatnosť dražby. Sťažovateľka konala v dobrej viere, že nadobúda vec od vlastníka.

8. Na základe toho okresný súd rozsudkom č. k. 9 C 340/2013-533 z 25. apríla 2018 žalobu žalobcov 1 a 2 proti sťažovateľke o určenie vlastníckeho práva zamietol.

9. Proti rozsudku okresného súdu podali žalobcovia odvolanie. Krajský súd rozsudkom č. k. 10 Co 259/2018-636 z 26. septembra 2019 potvrdil rozsudok okresného súdu.

10. Proti rozsudku krajského súdu podali žalobcovia dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovali z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov.

11. Najvyšší súd uznesením č. k. 7 Cdo 174/2020 zo 16. marca 2022 rozsudok krajského súdu č. k. 10 Co 259/2018-636 z 26. septembra 2019 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

II.

Argumentácia sťažovateľky

12. Podstatou argumentácie sťažovateľky je to, že podľa jej názoru napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu je arbitrárne z týchto dôvodov:

a) Napádané uznesenie najvyššieho súdu č. k. 7 Cdo 174/2020 z 16. marca 2022 nie je správne. Len stroho poukazuje na rozhodnutie veľkého senátu obchodnoprávneho kolégia najvyššieho súdu č. k. 1 VOOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021. Tento právny názor na skutkový a právny stav tejto veci nemožno aplikovať.

b) Názor najvyššieho súdu v napadnutom uznesení je v priamom rozpore aj s rozhodnutím najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 274/2006, ktoré bolo zverejnené v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky.

c) Úplne zásadný rozdiel je v tom, že vydražiteľ (až do rozhodnutia krajského súdu č. k. 9 Co 204/2010 zo 16. septembra 2010, ktoré nadobudlo právoplatnosť 23. novembra 2010) bol skutočným vlastníkom vydražených nehnuteľností, ktoré mohol až do právoplatnosti rozhodnutia krajského súdu platne previesť na tretiu osobu, ktorá zostávala ich vlastníkom, keďže právne vzťahy iného subjektu (t. j. tretej osoby ako nadobúdateľa) nemohli byť rozhodnutím krajského súdu o neplatnosť dražby dotknuté.

d) V danom prípade nejde o prípady zmluvného prevodu nehnuteľností, keď sa predávajúci nestal vlastníkom nehnuteľností (pre neplatnosť nadobúdacieho titulu), ktorý tak nemohol platne previesť kúpou zmluvou vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam na kupujúceho.

e) Najvyšší súd sa nijakým relevantným spôsobom nezaoberal vyjadrením sťažovateľky k dovolaniu žalobcov, a to napriek tomu, že toto bez akýchkoľvek pochybností obsahovalo podstatné a relevantné právne argumenty, s ktorými bolo nevyhnutné sa vysporiadať v odôvodnení napadnutého uznesenia. Takým postupom najvyšší súd na jednej strane vyčíta odvolaciemu súdu nedostatočné odôvodnenie (hoci žalobcovia na všetky svoje argumenty odpoveď v riadnom konaní – či už na súde prvej, alebo druhej inštancie – dostali) a na strane druhej sám úplne ignoruje bez akéhokoľvek odôvodnenia všetky argumenty sťažovateľky, na základe ktorých táto žiadala dovolanie odmietnuť.

f) Na zásah do právoplatne skončeného konania vo veci samej v skutočnosti vôbec nebol žiaden dôvod keďže v žiadnom prípade neboli naplnené podmienky prípustnosti dovolania žalobcov, ako to uvádza najvyšší súd.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

13. Predmetom konania o ústavnej sťažnosti je preskúmanie opodstatnenosti argumentácie, ktorou sťažovateľka namieta, že napadnutým rozhodnutím najvyšší súd porušil jej označené práva z dôvodu, že najvyšší súd v rámci dovolacieho konania zaujal nesprávny právny názor, keďže sa odvolával na judikatúru, ktorá sa podľa sťažovateľky na daný prípad nevzťahuje.

14. Ústavný súd stabilne judikuje, že pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (IV. ÚS 23/05). Judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (IV. ÚS 322/09).

15. Úlohou ústavného súdu je v zásade posúdiť, či je konanie pred všeobecným súdom spravodlivé ako celok (pozri tiež rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Komanický proti Slovenskej republike zo 4. 6. 2002, č. 32106/96, bod 47). To je v zásade možné až po jeho definitívnom skončení. Povinnosť chrániť základné práva totiž majú aj všeobecné súdy a až v prípade, keď v tejto úlohe zlyhajú v zásade ako celok, môže do ich činnosti zasiahnuť ústavný súd (IV. ÚS 79/2020). Ústavný súd preto spravidla nepristupuje k prieskumu zrušujúcich rozhodnutí odvolacích súdov a nezasahuje do prebiehajúceho, ešte neskončeného konania pred všeobecnými súdmi (II. ÚS 562/2018, II. ÚS 406/2018, III. ÚS 481/2017). Takýto prieskum je pripustený len veľmi výnimočne, a to v situácii, keď by namietané pochybenie zaťažilo celý ďalší proces zásadnou vadou, ktorá by už nebola reparovateľná v ďalšom konaní (III. ÚS 46/2013, I. ÚS 227/2018).

16. Ústavný súd zistil, že napadnutým rozhodnutím najvyššieho súdu bol zrušený rozsudok krajského súdu č. k. 10 Co 259/2018-636 z 26. septembra 2019 a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie, v dôsledku čoho nejde o rozhodnutie konečné. V konaní o ústavnej sťažnosti sťažovateľky napádajúcej kasačné rozhodnutie dovolacieho súdu pri rešpektovaní princípu subsidiarity, z ktorého vychádza čl. 127 ods. 1 ústavy, neprichádza do úvahy uplatnenie právomoci ústavného súdu, keďže o veci sťažovateľky bude ďalej prebiehať konanie pred všeobecnými súdmi, pričom sťažovateľka bude v ďalšom priebehu konania disponovať účinnými právnymi prostriedkami na ochranu svojich práv vrátane prípadnej neskôr podanej ústavnej sťažnosti.

17. Podľa názoru ústavného súdu preto s prihliadnutím na dosiaľ uvedené a konkrétnu argumentáciu sťažovateľky nie je napadnuté uznesenie najvyššieho súdu rozhodnutím spôsobilým výrazne a už nezvratným (nereparovateľným) spôsobom zasiahnuť do ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných základných práv alebo slobôd sťažovateľky. Vzhľadom

na uvedené ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov ako neprípustnú.

18. Vzhľadom na už uvedené ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia, a z dôvodu odmietnutia ústavnej sťažnosti ako celku sa už ďalšími procesnými návrhmi sťažovateľky uvedenými v ústavnej sťažnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. júla 2022

Ladislav Dudíťš
predseda senátu